

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyň: **a) Ing. K. P., b) Ing. arch. P. H.**, zastoupeny JUDr. Pavlem Černým, advokátem se sídlem Údolní 33, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2017, č. j. 505/UPS/2017-3, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 336/2017, o návrhu žalobkyň na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

takto:

- I. Krajský soud v Ústí nad Labem **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 15 A 336/2017, vydat rozhodnutí ve věci samé nejpozději ve lhůtě do **31. 7. 2020**.
- II. Žalobkyním **se přiznává** náhrada nákladů řízení **ve výši 2.700 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobkyň, advokáta JUDr. Pavla Černého, se sídlem Údolní 33, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud z předloženého spisu Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) zjistil, že žalobkyně (dále též navrhovatelky) podaly dne 19. 12. 2017 žalobu proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný k odvolání žalobkyň přezkoumal rozhodnutí Městského úřadu Ústěk ze dne 13. 6. 2017, jímž byla dodatečně povolena stavba „Oplocení na pozemku parc. č. X v k. ú. X“. Žalovaný toto rozhodnutí změnil v textu výrokové části a ve zbývajících částech, jež nebyla změnou výroku dotčena, napadené rozhodnutí potvrdil.

[2] Usneseními ze dne 5. 1. 2018 krajský soud navrhovatelky vyzval k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve lhůtě 15 dnů od doručení těchto usnesení. Dne 11. 1. 2018 byly připsány částky odpovídající soudním poplatkům na účet krajského soudu. Dne 15. 1. 2018 krajský soud přeposlal žalovanému k vyjádření žalobu a vyzval jej k předložení správního spisu ve lhůtě 1 měsíce. Žalovaný pak dne 8. 3. 2018 doručil soudu své vyjádření k žalobě a požadovaný správní spis. Krajský soud dne 12. 3. 2018 zaslal navrhovatelkám i žalovanému poučení o složení senátu a možnosti namítat podjatost soudců a vyzval je k vyjádření případného požadavku, aby bylo ve věci nařízeno jednání. Navrhovatelkám zároveň přeposlal vyjádření žalovaného k žalobě. Navrhovatelky pak soudu zaslaly dne 23. 3. 2018 přípis, ve kterém vyjádřily svůj souhlas s rozhodnutím bez nařízení jednání, uvedli repliku k vyjádření žalovaného a vycíslily náklady řízení. Repliku navrhovatelek krajský soud dne 26. 3. 2018 přeposlal žalovanému.

[3] Dne 4. 5. 2020 krajský soud obdržel návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, v němž navrhovatelky žádají o určení lhůty pro vydání rozhodnutí o žalobě. Navrhovatelky zde uvedly, že podaly žalobu dne 19. 12. 2017; od 12. 3. 2018 soud v této věci neučinil žádné úkony, přestože má všechny podklady pro to, aby ve věci rozhodl. Skutečnost, že soud po dobu delší než 2 roky a 1 měsíc neučinil ve věci žádný úkon a po dobu 2 roky a 5 měsíců od zahájení řízení o žalobě nerozhodl, považují navrhovatelky za průtahy v řízení. Doba, po kterou řízení trvá, je nepřiměřená. Navrhovatelky upozornily na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle níž se při posuzování přiměřenosti délky řízení vychází z kritérií, jež jsou obdobným způsobem hodnocena při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění podle § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. Podle navrhovatelek není přezkum napadeného rozhodnutí natolik věcně složitý, aby založil důvod pro odkládání vydání rozhodnutí ve věci. Navrhly proto, aby Nejvyšší správní soud uložil krajskému soudu povinnost vydat rozhodnutí ve věci vedené pod sp. zn. 15 A 336/2017 nejpozději do 30 dnů od právní moci jeho usnesení.

[4] Krajský soud předložil tento návrh Nejvyššímu správnímu soudu dne 6. 5. 2020 spolu se svým vyjádřením, ve kterém uvedl, že předmětná věc byla zařazena do pořadí věcí určených k jednání. Doba rozhodnutí ve věci se v agendě 15 A v tuto chvíli pohybuje kolem dvou let od podání žaloby, pokud zde není důvod pro přednostní projednání. Byť soud chápe rozkladění žalobkyň nad dlouhou dobou od podání žaloby do rozhodnutí, postup soudu v dané věci odpovídá současnému stavu.

[5] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že návrh je důvodný.

[6] Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) „[m]á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení [...]“.“ Jak již zdejší soud několikrát ve své judikatuře konstatoval, průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Nejvyšší správní soud se při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to zejména s ohledem na kritéria stanovená v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

[7] Prvním kritériem zmíněným v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích je složitost věci. K ní lze v posuzovaném případě konstatovat, že jde o věc, která svou složitostí nepřekračuje běžnou úroveň složitosti věcí řešených ve správním soudnictví, a to zejména s ohledem na povahu přezkoumávaného rozhodnutí, rozsah uplatněných žalobních námitek či počet účastníků řízení.

[8] Je zde také značný zájem navrhovatelek na rozhodnutí věci. Navrhovatelky v žalobě tvrdí, že jim dodatečně povolená stavba, která je předmětem napadeného rozhodnutí žalovaného, významně stěžuje užívání jejich pozemku.

[9] Důvodnost návrhu na určení lhůty se posuzuje též z hlediska postupu účastníků řízení. K tomuto kritériu lze uvést, že všichni účastníci řízení včas a řádně reagovali na výzvy soudu a sami tak k prodloužení délky řízení nepřispěli.

[10] Co se týče postupu samotného krajského soudu, lze konstatovat, že soud se nedopustil průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno

pokračování

nařídít jednání, resp. vydat rozhodnutí. Jinými slovy, krajský soud v přiměřené době po obdržení žaloby dovedl řízení do stavu, kdy by bylo možno rozhodnout.

[11] Podle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém k němu došly. V případech, kdy řízení netrvá nepřiměřenou dobu, akcentuje zdejší soud nutnost respektovat pravidlo dle § 56 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), nejde-li o případy uvedené v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. (posuzovaná věc do této skupiny přednostně projednávaných návrhů nespadá), a to již z toho důvodu, že např. samotné hledisko složitosti věci, jakož ani hledisko její důležitosti nemůže být bez dalšího rozhodujícím pro dřívější či pozdější projednání případu.

[12] Nejvyšší správní soud opakovaně podotýká, že stav řízení, kdy soud již vykonal veškeré úkony nutné k tomu, aby mohl rozhodnout, nicméně v dané věci, která nemá přednostní režim, stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci, které napadly dříve, není *sensu stricto* známkou průtahů v řízení. Podstatné zde však je, aby řízení nebylo v tomto stavu udržováno po nepřiměřenou dobu. Soudní řád správní respektuje objektivní realitu v českém soudnictví, kdy rozhodující soudci či senáty mají v jednom okamžiku vícero běžících řízení, některá z nich již připravená k rozhodnutí a postupně v nich vydávají rozhodnutí, přičemž ostatní věci na rozhodnutí „čekají“. To samo o sobě neodporuje požadavku spravedlivého procesu, který obecně nepředvídá vydání rozhodnutí ihned, jak je to možné, ale pouze brání tomu, aby doba řízení nebyla nepřiměřeně dlouhá. Při posuzování průtahů v řízení se Nejvyšší správní soud řídí názorem vyjádřeným Ústavním soudem: „*je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví, zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době*“ (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 14. 9. 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94).

[13] V posuzované věci řízení před krajským soudem trvá již 29 měsíců, a jeho délka tak přesahuje dva roky, což je hranice, při jejímž překročení je namístě velmi citlivě vážit každé z posuzovaných hledisek zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích samostatně i v jejich komplexu. K podpoře tohoto závěru lze poukázat též na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, publ. pod č. 58/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vztahující se k odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nesprávným úředním postupem v případě nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Nejvyšší soud zde v části VI. stanoviska zmínil, že jakékoli řízení vždy nějakou dobu trvá, a dále na vysokém stupni obecnosti uvedl, že za přiměřenou délku řízení Nejvyšší soud považuje ještě 24 měsíců (nikoli však již delší). V těchto dimenzích rozhoduje rovněž Nejvyšší správní soud, který současně zdůrazňuje nutnost zohledňování všech okolností posuzovaného případu.

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatelky a postup navrhovatelek v řízení (které nijak nebránily v rozhodnutí věci), dospěl k závěru o oprávněnosti podaného návrhu, neboť dobu, po kterou se navrhovatelkám dosud nedostalo rozhodnutí, již nelze z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ospravedlnit, a považovat za přiměřenou.

[15] Navrhovatelky ve svém návrhu požadují provedení procesního úkonu „rozhodnutí o žalobě“. Nejvyšší správní soud ze soudního spisu ověřil, že navrhovatelky ani žalovaný netrvají na nařízení jednání ve věci. S ohledem na vše shora uvedené proto Nejvyšší správní soud určil krajskému soudu přiměřenou lhůtu k vydání rozhodnutí ve věci samé, a to do konce července roku 2020.

[16] Závěrem soud podotýká, že si stejně jako Ústavní soud (srov. též např. nález ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07) plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť ani samotným vyhověním návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před krajským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelek, by nedošlo k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit případnou přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před městským soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše zmíněný nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. nálezu) zmínit, že: „*takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.*“ Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

[17] Návrh navrhovatelek byl uznán jako oprávněný, takže ve smyslu poslední věty § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích hradí náklady řízení o něm stát. Z obsahu spisu soud zjistil, že zástupce navrhovatelek učinil jeden úkon (podání návrhu). Soud rozhodl tak, že se navrhovatelkám přiznává náhrada nákladů řízení ve výši 1.500 Kč za jeden úkon právní služby [dle § 7 bod 4, § 9 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a 300 Kč představující paušální částku hotových výdajů na jeden úkon právní služby. Vzhledem k tomu, že šlo o společný úkon při zastupování dvou osob (navrhovatelek), náleží zástupci za každou navrhovatelku mimosmluvní odměna snižená o 20 % (§ 12 odst. 4 advokátního tarifu), tj. 1.200 Kč. Zástupci navrhovatelek tak bude do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu náhrada nákladů řízení ve výši 2.700 Kč (tj. 2 x 1.200 Kč + 300 Kč).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu